

СЕСТРИНСТВО

Часопис за медицинске сестре – техничаре

СРБИЈА
ПРОТИВ РАКА

Пријатељи
podrživOT

*Два кључна догађаја у другом тромесечју:
обележавање Дана медицинских сестара и студијско путовање у Берлин*

СЕСТРИНСТВО

Информативно-стручни часопис
УМСТ, КЦС, „Сестринство“
Број 55, април-јун 2018. године

Адреса: КЦС „Сестринство“
ул. Пастерова бр. 2, 11000 Београд
Тел: 011/26 43 025, 064/643 7778
Факс: 011/ 3615 805

E-mail: umstkcs.sestrinstvo@gmail.com
umstkcs.sestrinstvo@mts.rs
(ERSTE банка), ПИБ број 103245461
Сајт: http://sestrinstvo.rs

Издавач
УМСТ, КЦС, „Сестринство“

За издавача
Председник УМСТ, КЦС, „Сестринство“
Марија Галић

Главни и одговорни уредник
Добрила Пејовић

Уредништво
Биљана Ковачевић,
Љиљана Стаменковић
Јованка Вучковић
Сузана Богдановић
Олга Симић
Ивана Стојковић
Зорица Милошевић
Слађана Басара
Љиљана Ракић

Преводиоци
Ивана Нешић
Александра Букумировић
Данијела Ивковић
Маја Хеми Мраковић

Спољни сарадник-новионар
Јагода Плавшић
Душанка Еркман

Припрема и штампа
LICEJ, Београд,
Браће Јерковић 69,
Тел/факс 011/2460-426
iklicej@yahoo.com
Уредник и редактор
Станоје Јовановић
Ликовни уредник
мр Небојша Кујунџић
Лектор
Мила Барјактаревић

Тираж: 800 примерака

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
614.253.5

ISSN 1451-7599 Сестринство
COBISS.SR-ID 111363596

Сестринство: часопис за медицинске сестре /
Година 15. бр 55. (април – јун 2018).
– Београд: УМСТ КЦС „Сестринство“.
Излази тромесечно.

Снимак на насловној страни:
А. Милорадовић

У сусрет новом студијском путовању

ОДРЕДИШТЕ ЈЕ ЗЛАТНИ ПРАГ

Драге колегинице и колеге,

У овој години успешно је завршено студијско путовање у Берлин. Много тога смо видели и научили (подробније на 14. страни).

Следеће одредиште студијског путовања је Праг. Очекујемо да стекнемо нова искуства и сазнања, да упознамо нове пријатеље, понесмо лепе успомене из древног града на Влтави.

Студијско путовање планирано је од 31. 10. до 4. 11. 2018. године аутобусом (о појединостима опширније на страницама часописа).

4

Свечана академија поводом
12. маја – међународног
дана медицинских сестара

ТОПЛЕ РЕЧИ И ПРИЗНАЊА

У

Ј

О

Р

Б

М

О

В

О

У

В

Редовна радна
скупштина УМСТ КЦС
„Сестринство“
одржана 5. априла

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

10

Зорица Васиљевић
**СЕСТРИНСКА МИСИЈА
ДОСТОЈНА ПОШТОВАЊА**

14

Студијско путовање у Немачку

**У НАЈПОЗНАТИЈОЈ
СВЕТСКОЈ
УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ
КЛИНИЦИ**

17

Трећи конгрес и XVI симпозијум
Удружења медицинских сестара,
техничара и бабица Републике Српске
са међународним учешћем

**ПРЕДСТАВНИЦИ „СЕСТРИНСТВА“
НА БАЊАЛУЧКОМ СКУПУ**

18

Две љубави
Светлане Врачарић
Ивантић

**ЖИВОТ
У БОЈАМА ДУШЕ**

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МЕДИЦИНСКИХ СЕСТАРА И ТЕХНИЧАРА – 12. МАЈ ★ ★ МЕЂ

Свечана академија поводом
12. маја – међународног дана медицинских сестара

ТОПЛЕ РЕЧИ И ПРИЗНАЊА

У препуној сали Клинике за пулмологију Клиничког центра Србије, уочи 12. маја, дана рођења легендарне Флоренс Најтингел, одржана је свечана академија посвећена Међународном дану медицинских сестара. Скуп је започет песмом Сестра, својеврсном сестринском химном. Уз пригодне речи добродошлице, водитељка програма сестра Мира Томић изразила је задовољство што овом значајном догађају, поред сестара и њихових гостију, присуствују државни секретар у Министарству здравља проф. др Владимир Ђукић, председница Републичког синдиката Радица Илић и председница синдиката КЦС Тања Ердељановић, а у име управе ове реномиране здравствене установе главни техничар Ненад Ба-

нићевић. Она је посебно поздравила осниваче и дугогодишњег председника УМСТ КЦС „Сестринство“ Добрилу Пејовић и Зорицу Милошевић, заслужних за афирмацију Удружења и сестринске професије.

Свечани скуп отворила је Марија Галић, председница Удружења медицинских сестара и техничара Клиничког центра Србије „Сестринство“, говорећи о значају и изазовима професије.

У име Министарства здравља Републике Србије, учесницима скупа обратио се државни секретар проф. др Владимир Ђукић. Он је нагласио да су КЦС и његове сестре најбољи део нашег здравственог система, да се чине напори како би се побољшао статус сестара (положај, плата), „јер знамо шта је мука“, уз

Марија Галић, председница УМСТ КЦС „Сестринство“ Сестре – позитивна снага друштва

Дан сестара – 12. мај медицинске сестре широм света обележавају у част рођења Флоренс Најтингел, која се сматра за оснивача модерног сестринства и иницијатора за улазак професионално образованих жена у здравствену негу. Њен рад на едукацији медицинских сестара широм света основна је нит која је повезивала све њене активности и целокупно животно дело.

Пре 35 година струковна удружења почела су са обележавањем 12. маја – међународног дана сестара. Циљ је да се професија промовише путем више видова активности, најпре на нивоу Београда, касније на нивоу државе.

Медицинске сестре свој празник проводе углавном радно. Овај дан је прилика да се здравствени професионалци, поштоваоци сестринске професије и јавност осврну на рад и улогу медицинских сестара у нези болесних и заштити здравља људи.

Медицинске сестре су најјача позитивна снага једног друштва.

Празнична признања истакнутим прегаоцима сестринства

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МЕДИЦИНСКИХ СЕСТАРА И ТЕХНИЧАРА – 12. МАЈ ★ ★ МЕЂ

ДОБИТНИЦЕ ЗАХВАЛНИЦА

КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ	
УРГЕНТИ ЦЕНТАР	Мирјана Прибићевић – хирургија Љиљана Кљајић – интерна
ПОЛИКЛИНИКА	Светлана Поповић
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	Весна Димитријевић
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	Драгица Катић
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	Марица Крнета
КЛИНИКА ЗА КАРДИОХИРУРГИЈУ	Славка Тешић
КЛИНИКА ЗА ГРУДНУ ХИРУРГИЈУ	Светлана Биорац
КЛИНИКА ЗА ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈУ	Драгана Костадиновски
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	Зорица Војновић
КЛИНИКА ЗА ВАСКУЛАРНУ И ЕНДОВАСКУЛАРНУ ХИРУРГИЈУ	Марија Игњатовић
КЛИНИКА ЗА ОПЕКОТИНЕ ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	Силвана Радошевић
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	Ненад Бркић
КЛИНИКА ЗА АЛЕРГОЛОГИЈУ И ИМУНОЛОГИЈУ	Данијела Живковић
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	Милета Окиљевић
КЛИНИКА ЗА ОРЛ И МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ ХИРУРГИЈУ	Слађана Перковић
КЛИНИКА ЗА ПУЛМОЛОГИЈУ	Анка Стошић
КЛИНИКА ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	Весна Јанковић
КЛИНИКА ЗА КАРДИОЛОГИЈУ	Марица Пивљанин
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	Босиљка Рашковић
КЛИНИКА ЗА ДИГЕСТИВНУ ХИРУРГИЈУ	Надица Станков
КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ	Славица Перишић
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	Љубица Рашић
КЛИНИКА ЗА УРОЛОГИЈУ	Снежана Стојчевић
ЦЕНТАР ЗА НУКЛЕАРНУ МЕДИЦИНУ	Дивна Ђурђић
ЦЕНТАР ЗА АНЕСТЕЗИЈУ	Фатима Долићанин
ПЕЈСМЕЈКЕР ЦЕНТАР	Биљана Поповић
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ И МАГНЕТНУ РЕЗОНАНЦУ	Персида Савић

настојање да се разлучи рад од нерада и „препознају“ специјалистичке студије у области образовања и статуса сестара. За складно функционисање читавог система здравства предуслов је хармонија односа, која је увек красила овај колектив.

У име домаћина добродошлицу је пожелела проф. др Виолета Вучинић, директорка Клинике за пулмо-

логију, истичући да изузетно цени рад медицинских сестара: „не знам како бисмо без вас функционисали“, а Тања Едељановић се заложила за наставак сарадње синдиката са Министарством здравља, за потпуније образовање сестара и афирмацију струке.

У радном делу свечаног скупа струковна медицинска сестра Драгана Игњатовић, са Клинике за неуро-

*Проф. др Владимир
Букић, државни
секретар у
Министарству здравља*

хирургију, говорила је о препоруци Међународног већа медицинских сестара (ИЦН). Та врхунска светска сестринска организација сваке године одређује тематику прославе 12. маја – међународног дана сестринства. Овогодишња тема гласи: Медицинске сестре, водећи глас – „Здравље је људско право“. Медицинске сестре и други професионалци у здравству ту тему треба да обрађују и током целе године.

Признања „Сестринства“

Члановима Удружења из КЦС:

- Клиника за нефрологију – Љубинка Туфегдић
- Клиника за радиологију – Славица Савић Тмушић
- Ургентни центар – Оливера Симић

Члановима Удружења из других здравствених установа:

- Институт за медицину рада и радиолошку заштиту, Београд – Снежана Косановић
- Завод за плућне болести и ТБЦ, Београд – Марија Томић
- Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину – Златана Сурови
- Завод за геронтологију, Београд – Снежана Савић

О животном путу и стваралаштву Флоренс Најтингел, чији је дан рођења озваничен као међународни дан медицинских сестара, говорила је медицинска сестра Јелена Николић са Клинике за гинекологију и акушерство.

Честитке и признања за Дан бабица

Пети мај је међународни дан бабица. Обележава се од 1992. године као дан промоције професије бабица и подршка бабицама света.

Полазишта су:

- Бабица зна, али и разуме.
- Од памтивека женама су током порођаја помагале жене. Суштина те помоћи нису били само искуство и знање него и дубоко разумевање.
- Бабице помажу изградњу здраве породице.
- У рукама бабица је кључ за будућност. У средишту су помоћ породици и будућим генерације.

Добитнице захвалнице су медицинске сестре и бабице Клинике за гинекологију и акушерство: Александра Белић, Биљана Теодосић, Јелена Ковачевић, Катарина Ђусић и Славица Влајић.

Додељене су празничне захвалнице заслужним члановима за рад Удружења, узорним сестрама са клиника и института КЦС које су њихове колегенице предложиле, члановима Удружења из других здравствених установа и бабицама поводом њиховог међународног празника – 5. маја.

У име добитника признања захвалио је Ненад Бркић са Клинике за хематологију.

С. Ј.

Редовна радна скупштина УМСТ КЦС „Сестринство“ одржана 5. априла

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2017. ГОДИНУ

Рад Удружења одвијао се на основу усвојеног плана и програма за текућу годину на седницама Извршног одбора: у току 2017. године одржано је осам седница.

Као и претходних година, осмог марта уприличили смо пријем пензионисаних сестара КЦС из претходне године и том приликом им уручили захвалнице за дугогодишњу сарадњу са Удружењем.

Додела награде „Душица Спасић“

Традиционално су додељене награде „Душица Спасић“ у складу са прописаним критеријумима. Ружа Делић, са Клинике за кардиохирургију КЦС, добитница је за 2017. годину. На нивоу Републике Србије добитница награде је медицинска сестра Мирјана Павловић, из Медицинског центра – центра за рехабилитацију, Косовска Митровица.

Признање за дугогодишњи рад с најтежим болесницима: Мирјана Павловић и Ружа Делић

Предложене сестре које су биле у конкуренцији за то престижно признање добиле су захвалнице Удружења, а сестрама које имају преко 30 година радног стажа плаћен је одлазак на Симпозијум – Дивчибаре 2017. године.

Добитници утешних награда су: Хајрија Зурапи – Клиника за алергологију, и Мића Милојковић, техничар на хемодијализи, Неготин.

Заслужили су награду „Душица Спасић“. Хвала им за несебично залагање и пожртвовање!

Одржана је свечана академија поводом 12. маја – међународног дана сестара.

Додељене су захвалнице Удружења најбољој сестри са сваке клинике на предлог сестара тих установа.

Награђене су и четири бабице са Клинике за гинекологију и акушерство.

Додела награде „Добрила Пејовић“

Награда Удружења Сестринство „Добрила Пејовић“, установљена на Петом конгресу, први пут је

Престижно признање за деценије посвећене афирмацији сестринства: Милијана Матијевић и Евица Вулић

додељена 23. септембра 2017. године. Свечаност је одржана у оквиру Симпозијума о „Трансплантацији органа“, који је организовало „Сестримство“ на Дивчибарама. Додели су присуствовале многобројне званице, чланови Удружења и гости сарадници. Пршлогодишња добитница је Милијана Матијевић, а на нивоу Републике Евица Вулић. О њиховом доприносу за сестринство Србије имали сте прилике да прочитате у часопису „Сестринство“ бр. 53.

Активности у иностранству

Као и свих претходних година, и у 2017. настојали смо да испратимо активност наших сестара и њихов одлазак на иностране скупове.

- Симпозијум медицинских сестара, техничара и бабица Републике Српске са међународним учешћем, Бања Лука, од 8. 6. до 11. 6. 2017. године. Удружење је финансирао учешће четири сестре.
- Светски конгрес медицинских сестара у организацији ISN, који је одржан у Барселони од 27. маја да 1 јуна 2017. године. Присуствовало је 10 наших сестара.

Активности у земљи

- Конгрес радиолошких техничара и техничара нуклеарне медицине одржан је на Тари у мају 2017. године. Плаћено учешће имало је троје техничара са нуклеарне медицине.
- Шеснаести симпозијум медицинских сестара одржан је у Врњачкој Бањи 25–28. маја 2017. године у организацији УМСТ ИБРС. Посредством Удружења пријављена су четири рада и ауторима покривено учешће.
- Симпозијум о трансплантацији органа и њен значај одржан је на Дивчибарама 20–23. 9.

Са Симпозијума на Дивчибарама о трансплантацији органа и њеном значају

2017. године. Плаћени су трошкови учешћа свим нашим сестрама (100). Укупно је било 187 учесника.

Симпозијум је оцењен одличном оценом.

- Једнодневна едукација (курс), Ечка, са обиласком двораца Војводине, одржана је 8. и 9. 12. 2017. године у нашој организацији. Било је 45 учесника.
- Шетња Кнез Михаиловом улицом, уз пратњу професионалног водича, са упознавањем историјских података о старом Београду, организована је 23. 12. 2017. године. Бесплатно.
- Израдили смо нови сајт Удружења www.sestrinstvo.rs и почели смо са онлајн тестовима. За чланове „Сестринства“ едукација је бесплатна, уз претходно читавање броја чланске карте „Сестринства“.

Плаћање школарине

- Извршни одбор одлучио је да се сестре за формално образовање финансијски помогну са по 20.000 динара (по усвојеном плану на Скупштини).

- Средства су уплаћена свима који су поднели захтеве за школску 2016/2017. годину. Финансијски смо помогли 15 сестара на основним и специјалистичким студијама.

Информисање

- Објавили смо четири броја часописа „Сестринство“ (како је и планирано), са прилозима о свим актуелним дешавањима значајним за сестринску професију и стручним радовима сестара.

Студијско путовање

- На захтев наших сестара, организовали смо студијско путовање у Будимпешту од 2. до 5. 11. 2017. године. Цена 169 евра. Удружење је платило половину трошкова за 20 сестара.

Континуирана едукација

Реализован је програм континуиране едукације.

УМСТ КЦС „Сестринство“
Председница Марија Галић

Зорица Васиљевић

СЕСТРИНСКА МИСИЈА ДОСТОЈНА ПОШТОВАЊА**Радни век Зорица Васиљевић посветила је афирмацији сестринства и сестринске неге у рехабилитацији, оставивши дубок професионални печат и траг**

Зорица Васиљевић рођена је 15. 2. 1948. године у београдској радничкој породици. Сестра Милица старија је девет година. Отац Момчило Васиљевић радио је као возач у Централном комитету Савеза комуниста. Мајка Анка била је запослена као домар у тадашњој „Електросрбији“ у Бранковој улици, где су и становали, а ван радног времена посветила се модном шнајдерају.

Одрасла је на калдрми три венца: Зеленог, Обилићевог и Топличиног. Радознала и неустрашива, на брзину би појела парче хлеба и масти и пожурила да са дружином трага за новим скровитим местима.

Хитра и одважна, играла се с вршњацима каубоја и Индијанаца испод Бранковог моста на обалама Саве. Мезимица једног од маминих директора, добила је на поклон тротинет и малу шарену лакирану лопту, које је „изнајмљивала“ другарима у замену за крпене луткице, свилене бомбоне. Нешто касније мама јој је из Венеције донела велику лутку са раскошном кринолином која може да затвори очи. Лутка је била у кутији, на кревету, а гондола на телевизору. Била је „царица“ за другарице које су долазиле да виде те несвакидашње новитете.

Мала Зорица са сестром

Уместо ветерине, виша медицинска...

Похађала је основну школу поред Саборне цркве. У храму духовности родитељи су је уписали на веронауку. Учествовала је и на приредбама поводом црквених свечаности. Пријавили су је учитељици, а директор школе јој је забранио да иде у цркву. Жалбе родитеља нису уважене. А она је хтела и школу и веронауку. Но није могла да бира. Бирало је време. Црква као институција у оно време није била прихватљива.

Због љубави према деци уписала се у Средњу педијатријску школу у малој згради у Хумској 6. Памти како је запалила своју плаву кецељу, јер је у учионици

неопрезно седела близу пећи на дрва. После две године, школа је пресељена у зграду у Делиградској улици, где се данас налази. Памти и како умало није кажњена исписивањем из школе због „скијања“ у Словенији 1965. године: била је код сестре која је добила бебу да би јој помагала. Скијање средњошколке тада није било одобрavano.

Сестра је већ била стоматолог, а она ће бити ветеринар. Но, када је из хемије пала трећи пут заредом, узела је документе са Ветеринарског факултета. Истог дана се уписала на Вишу медицинску школу. У почетку је разочарање родитеља било велико. Обећала им је да ће надмашити њихова очекивања. Биће образована и успешна. И то је оправдала. Завршава вишу школу за годину и по и уз дозволу руководства школе дипломски брани у августу 1970. године. Директор школе професор Живојин Зеџ је приликом свечаности поводом додељивана диплома упућује у Завод за рехабилитацију ради запослења.

очарање родитеља било велико. Обећала им је да ће надмашити њихова очекивања. Биће образована и успешна. И то је оправдала. Завршава вишу школу за годину и по и уз дозволу руководства школе дипломски брани у августу 1970. године. Директор школе професор Живојин Зеџ је приликом свечаности поводом додељивана диплома упућује у Завод за рехабилитацију ради запослења.

Рехабилитација за цео живот

У фебруару следеће године Зорица Васиљевић почиње да ради у Заводу за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“ Института за физикалну медицину и рехабилитацију Србије у Београду. Под окриљем Института биле су све установе тог типа у држави. У Заводу је тада радило десетак сестара са средњом школом. Сенка Поповић и Зорица Васиљевић биле су прве сестре са вишом школом које су примљене као приправници.

Нисам била припремљена за рад са таквом врстом пацијената. Сневала сам о томе да радим на педијатрији. Првих неколико месеци сам готово сваки дан после посла плакала. Уз подршку родитеља успела сам да превазиђем то време прилагођавања. Разумевању проблема болесника и захтева професије допринело је и припремање приправничког испита. Спознала сам ширину и неопходност мултидисциплинар-

них знања из области ортопедије, урологије, неврологије, педијатрије, интерне, физијатрије, социологије, психологије како бих могла да одговорим специфичним потребама болесника. У редовном школовању нисам стекла знања из области рехабилитације. Нисам желела да будем само пуки извршилац најједноставнијих задатака. Знала сам да могу више! Прионула сам на учење и никада се више нисам покајала што радим с таквим људима. Приправнички испит сам полагала пред стручном комисијом Института после годину дана и засновала радни однос на неодређено време као виша медицинска сестра. Следеће године сам положила и државни испит и била постављена на радно место тимске одељењске сестре.

Путовање прерасло у бајку

Хуманистички став и алтруизам су Зоричин животни стил. Пријавила се да прати групу деце коју Удружење дистрофичара шаље на море, на острво Јакљен поред Дубровника. С њима је провела свој први годишњи одмор. Тај пут је био сплет неочекиваних и срећних околности. Зорица и њена другарица, касније и кума, нису дозволиле да деца напусте авион док не добију инвалидска колица. Расправу повољно решава Он. У аутобусу који их вози до брода Он јој упућује неосноване критике, али и помаже да смести децу. Увече су њих две кренуле у истраживање насеља, дотеране, веселе... Нажалост, на острву, сем две зграде, једна за децу, друга за запослене, није било ничег више. Опет Он. Понудио им је своју канцеларију, музику са радија... Он је управник одмаралишта, адвокат Славко Васиљевић. Нису могле да одбију понуду. Симпатије су интензивне. Исто презиме, да нису у неком сродству? Обе породице су пореклом из Лознице, али једни славе Светог Василија, а други Светог Јована. Знање из веронауке добро се показало. Након само четири дана, отишли су службено у Дубровник. На острво су се вратили као вереници. Импулсивност младих изазвала је шок родитеља и пријатеља.

Њих двоје, власници својих снова, живе бајку од новембра 1972. године. Понос родитеља су ћерка Татјана Рађеновић, новинар ТВ Пинка, и син Дејан Васиљевић, стоматолог са приватном праксом у Немачкој. Супруг и деца учествовали су у њеним активностима. Славко је био саветник, Тања конферансије на многим скуповима сестара, а Дејан је са својим професором и другарима осмишљавао рецитале за мамине стручне скупове.

Данас пензионерске дане Зорици и Славку испуњавају унук Теодора 14 и Анђела 13 година, новци у француској школи са највишим оценама. Најлепша песма љубави!

Желела је много више од заната

Током каријере радила је и изблиза се упознала са одликама и специфичностима свих одељења. Учила

Седе: Милица Мирковић, Зорица Васиљевић, Милка Дивезић. Стоје: Аница Радивојевић, Душица Љубисављевић

је од болничара, краља занат. А хтела је више од заната. Где год је радила инсистирала је на континуираној едукацији свих запослених на пословима здравствене неге и обавезном евидентирању појединачних здравствених промена код пацијената у документу „Ток неге болесника“. Образац су осмислиле Десанка Ђурановић, главна сестра Завода, и колегиница Марица Жувела када је основан Центар за оспособљавање инвалида, 1952. године, претеча Института. На првој страни обрасца уписивани су подаци о болеснику. Следеће стране биле су намењене за виталне параметре, сва запажања и све промене који су уочене и подаци о сменској сестри. Долазак Тамаре Стефановић као главне сестре, која је радила у иностранству, био је нови замајац и за Зорицу. Радила је на побољшању документације, уважавајући стандарде у раду. Специфичности пацијената захтевали су мултидисциплинарни приступ. Формирани су тимови да би се у интересу пацијената на најбољи начин координисао рад свих стручњака. Сестре са вишим образовањем биле су на челу тимова за здравствену негу.

Учествовала је у изради Елабората о потреби субспецијализације за медицинске сестре – техничаре запослене у рехабилитационим установама. Убрзо је у петом семестру на Вишој медицинској школи уведен предмет: Здравствена нега у рехабилитацији. Први предавач био је уважени професор др Живојин Зец. Практичну наставу водиле су Тамара Стефановић, Вера Коњикушић и Зорица Васиљевић. Зорица

*Зорица са Вукоманом Бошковићем,
председником Удружења параплегичара*

је била сарадник у Вишој школи од 1974. до 1987. године.

Желела је да научи, боље уочава и на најбољи начин решава најразличитије тешкоће с којима се суочавају пацијенти. Уписала се уз рад на Дефектолошки факултет. Усклађивала је са захтевима студија обавезе на послу и у породици. Енергија и ентузијазам нису мањкали. Учила је у сваком слободном тренутку. Дипломирала је на одсеку за телесну инвалидност, 1997. године. Потпуна професионална зрелост и нова знања омогућили су јој је да се размахне и пружи сав свој допринос унапређивању рада сестара у рехабилитацији.

Драгоцен документација преточена у праксу

Тим сестара Завода на челу са Миром Ђерић радио је на осмишљавању сета докумената за праћење пацијента по методи Процеса здравствене неге (ПЗН). Сачињена документација постала је саставни део Водича за медицинске сестре – техничаре: стандардизоване активности здравствене неге и збрињавања пацијената (В. Ћорлука, Ж. Алексић, М. Ђерић). Колегиница Васиљевић учествовала је и у изради допуњеног Водича. Део је и тима који је осмислио брошуру Самокатетеризација – препорука

рука сестара Клинике нашим пацијентима. Претакање тих докумената у свакодневну праксу Зорица је видела као своју мисију.

Строга, непопустљива, истрајна, са препознатљивим професионалним ставом, није се обазирала на каменове спотицања. А било их је: видљивих и оних скривених у магли незнања и неразумевања. Природна пробојност, духовна чврстина и самопоуздање донели су успех. Раних две хиљадитих јединствена компјутеризована документација била је део свакодневног рада сестара на Клиници. Дужност и обавеза тимских сестара била је да организује и расподељује задатке унутар тима, процењује успешност извршеног и/или разлоге за неизвршавање. На свакој визити тимска сестра је извештавала о стању пацијента по принципима ПЗН. Радило се и на дефинисању стандарда за правилно позиционирање пацијената у постељи, инвалидским колицима, правилним трансферима, за пражњење дигестивног и уролошког тракта, за превенцију и санацију декубитуса, за спречавање настанка контрактура и њихово исправљање, за заштитне положаје и покрете у раду с непокретним и полупокретним пацијентима. Са посебном пажњом бринуло се о хабитацији код деце са различитим потребама и на њиховој инклузији у токове свакодневнице. Колегинице Мирјана Ђерић, Аница Радивојевић (дугогодишњи извршни председник Секције) и Зорица Васиљевић деведесетих година су сваког викенда путовале Зоричином „пеглицом“ у други рехабилитациони центар са предавањима о процесу здравствене неге и његовој примени у пракси. Обишле су све наше рехабилитационе центре. Императив је био: јединствени методолошки приступ у специфичној нези пацијената у рехабилитацији.

Афирмација сестринске неге и рехабилитација

На иницијативу колегинице Васиљевић покренут је виши облик сарадње – једнонедељне размене колега и колегиница из других рехабилитационих установа из Србије, Републике Српске и Тузланског кантона са кадровима из Института. Такав вид сарадње био је многоструко користан за све учеснике. Поглед из другог угла на свакодневну праксу и ПЗН отворио је видике и учинио да у своју праксу уграђују најбоље методе рада, уводе новине и унапређују је. За пацијенте, за професију!

Последњих пет година радног стажа била је главна сестра Клинике. Организовала је курсеве из области информатике и енглеског језика. Савремени вид описмењавања и припрема за време које долази – пут којим се може достићи потпуна професионална афирмација.

Секција медицинских сестара и техничара у рехабилитацији при Савезу здравствених радника Србије основана је 1971. године. Први председник била је Милка Дивезић, виша медицинска сестра. Тада је Зорица представила свој први рад: Превенција настанка декубитуса и растерећење предилекционих места – пакет јастука. Секција је поред индивидуалног учења, била једини додатни вид усавршавања. Било је неопходно идентификовати место и делокруг рада сестре у рехабилитацији: што није било препознато, чак су неки сматрали да није неопходно. Уз подршку сарадника, велику жељу и темељни рад успело се у афирмисању прогресивне сестринске неге у рехабилитацији.

Одговорне дужности, признања и померање граница

За свој допринос у унапређивању стручног рада у профилској организацији колегиница Васиљевић бирана је на руководећа места. Била је председник Секције сестара и техничара у рехабилитацији и реуматологији Србије, касније и Југославије, председник Друштва медицинских сестара и техничара Београда, председник Савеза здравствених радника Београда, потпредседник Друштва медицинских сестара Србије и Југославије.

Зорица је била један од чланова Тима за спољашњи стручни надзор квалитета здравствене неге у рехабилитацији, који је први пут организован 2005. године у Србији, под окриљем Радне групе за здравствену негу при Министарству здравља. Тих година је била председник Колегијума главних сестара Града Београда. Била је и делегат Савеза здравствених радника Београда приликом оснивања Коморе здравствених радника.

У својој установи је секцијским радом промовисала професију сестара, изграђивала односе међусобног поштовања и истицала значај тимског рада у рехабилитацији. Зорица је често организовала међусекцијску сарадњу ради бољег професионалног разумевања али и разумевања разноврсности потреба болесника. Седамдесетих година 20. века учествовала је у формирању Удружења параплегичара Београда (председник Вукоман Бошковић, а она члан Управног одбора) и Удружења АДА Чукарица (председник Зоран Милановић). Заједно су поправљали квалитет живота инвалидних особа. Радиле су на уклањању баријера на тротоарима, постављању косих равни, увођењу персоналних асистената, проширивању опсега услуга социјалног и здравственог осигурања (стоматолошка заштита за децу) превозу деце и других инвалидних особа аутобусима ГСП на здравствене прегледе и на организацији културних и спортских дешавања. Померали су границе.

Зорица и Славко са децом
– Дејаном и Тањом

Будите најбоље што можете

Госпођа Васиљевић имала је око 40 самосталних радова, десетак постер-презентација и велики број реферата у којима је била коаутор. Сада Удружење воде особе које су училе од Зорице и са посебним поштовањем говоре о „њеном“ времену. Сећају се и како их је чувеном „пеглицом“ у више тура возила до ресторана у коме је била свечана вечера, јер је време било кишно и ветровито. Поред одличних презентација на скуповима, захтев је био да и на свечаној вечери буду најлепше и највеселије. Водила их је ка бољем раду, професионализму, истраживању, но није ни на тренутак занемаривала важност социјалних активности и заједништва.

Зорица Васиљевић је добитник бројних повеља, диплома и захвалница. Најдража јој је награда Повеља за најбољу сестру Југославије поводом 12. маја 1998. године и Плакета поводом прославе 50 година оснивања Завода.

И данас витална и млада духом ужива у дружењу и путовањима. Недавно је била на егзотичном кртсаурењу крузером, у Њујорку за 70. рођендан, у Хургади...

Зорицина порука за сестре:

Не морате бити боље од других, будите само најбоље што можете!

Драга Зорице уживај плодовима свог рада и љубави за све нас!

Миљана Матијевић

Студијско путовање у Немачку

У НАЈПОЗНАТИЈОЈ СВЕТСКОЈ УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ КЛИНИЦИ

У организацији УМСТ КЦС „Сестринство“, од 22. до 26. маја нас
42 медицинске сестре – техничара, у оквиру студијског путовања одлазимо пут Немачке,
у Берлин, у посету Клиничком центру „Charité“.

Берлин, престоница Савезне Републике Немачке, град који никад не спава, са више од 960 мостова преко река Шпреје и Хавел, са 3,4 милиона становника светски је град културе, политике, медија и науке.

Међутим, оно што је нас привукло Берлину управо је њихов познати Клинички центар „Charité“. Почетак је везан за 1710. годину. Тада је основана карантинска болница намењена за лечење оболелих од куге. Налазила се изван градских капија. Пошто „црна смрт“ никада није стигла до Берлина, претворена је у војну болницу у којој су се лечили сиромашни, бескућници, самохране мајке... Краљ је тада донео декрет да болница носи име „Charité“ – Место милосрђа.

У 19. веку постаје светски центар медицинске науке, јер су врхунски лекари оставили овде свој траг попут хомеопатског лекара Christoph Wilhelm Hufeland-a, офталмолога Albrecht Von Graefe-a, Otto Neubner-a, зачетника педијатрије, и Rudolfa Virchow-a, оца модерне патологије.

Сто клиника, 17 центара и 17.000 запослених

Током Другог светског рата особље „Charité“-а успева да ову болницу претвори у водећу клинику у целој Источној Европи упркос националној изолацији и недостатку средстава. После уједињења Немачке, сви слободни универзитети уједињују се под једним именом – „Charité“.

Клинички центар „Charité“ више је од болнице. То је једна од најпознатијих универзитетских клиника у свету, са преко 300 година дугом историјом, 17.000 запослених: чини је 100 клиника у 17 „Charité“ центара. Нама је била част да будемо њихови гости.

Подељен је у четири кампуса, који се простиру на укупно 540.000 квадратних метара: Campus Berlin

Buch (истраживања и предавања), Campus Virchow-Klinikum (Болница са интензивном негом, истраживања и студије), Campus Benjamin Franklin (Болница са интензивном негом, истраживањем и предавањима), Campus Charite Mitte (Интензивна нега, истраживања, предавања). Запошљава преко 4.000 врхунских лекара, 260 професора, који несегично пружају своја знања и искуства студентима, и више од 4.000 сестара, које даноноћно брину о пацијентима. Капацитет комплекса је 3.011 болничких постеља.

Сваког месеца уради се око 6.000 операција, а сваки кампус има и свој ургентни центар. Такође „Charité“ има највећи изолациони центар у целој Немачкој, који би могао да прими 20 људи са најопаснијим заразним болестима данашњице, као што је нпр. ебола. Поседују огроман истраживачки центар, који спонзорише влада те државе са 18.000.000 евра годишње.

Са Светским здравственим самитом „Charité“ је створио јединствени дискусионни форум. Једном годишње људи из области истраживања, политике и медицине налазе се да би расправљали о стратешким питањима у глобалној здравственој политици. Преко 7.000 студената из целог света тренутно учи у овом монументалном клиничком центру.

Запошљавање сестара из иностранства

Пословни директор „Charité“-а је Dr. Helmar Wauer, док је директорка сестара Judith Heepe. Власник овог величанственог клиничког центра је град Берлин. Наши домаћини су нас дочекали у Campus Charité Mitte болници: ту су с нама поделили ову фантастичну причу о историјату клинике, начину рада и организацији у њој. Такође су нам предочили како би неко из Србије могао да се запосли у овој познатој

институцији. Постоји пројекат „Интеграција сестара из иностранства“, у коме вас интеграциони менаџери Marie-Luise Ebrich i Coshima Mortet дочекају на аеродрому, помажу вам да отворите рачун у банци, уплатите здравствено осигурање, осигурање здравствене неге и да обавите остале бирократске процедуре.

Такође ће вам пружити помоћ у интеграцији у тим, у проналаску потребног смештаја и у савладавању немачког језика. Што се тиче услова рада, потписују се уговори о раду – у почетку на одређено време, ради се 39 сати недељно, у сменама које трају од осам сати, али ако вам одговара, можете имати и смене од 12 сати или 24 сата. Имају 30 дана одмора и још шест дана ако запослени ради све три смене. Најнижа пла-

та се креће од 2.340€, па све до 3.145€ месечно, с тим што се додатно плаћају сменски рад, ноћне смене, рад викендом и празницима и дају се бонуси онима који имају породицу и децу, па тако плата сестре која ради по сменама, има мужа и децу, може досегнути до 4.500€. За оне који би желели да напредују, постоји могућност квалификације за неки од њихових програма: инструментарке (асистенти хирурга), менаџмент, анестезија и интензивна нега. Овај програм траје годину дана и постоји могућност запослења. Док се сестра едукује, може да ради скраћено: да четири сата ради, а четири сата иде на обуку.

На наше питање који су проблеми с којим се сестре сусрећу, одговор је да је и код њих недостатак особља. Они имају константну потребу за примањем нових радника, те тако запошљавају људе из целог света, нарочито из земаља које имају вишак здравствених радника, и за њих отварају центре за регрутацију и интеграцију сестара. Уз захвалност колегицама из „Charité“-а, које су нас љубазно угостиле, одлазимо позивајући их да нас чим буду у прилици посете у Клиничком центру Србије или на неком од стручних скупова.

Лепоте и знаменитости Берлина

Захваљујући овом студијском путовању не само да смо сазнали драгоцене информације о томе како ради и функционише систем сестринства у Немачкој већ смо успели да упознамо лепоте Берлина и његове знаменитости. Тако смо уживали у гурманским немачким специјалитетима, попут коленице, кобасице са кари сосом и познатим немачким пивом, обишли Берлински зид, зграду Reichstag-a, Бранденбуршку капију, споменик победе Siegestsäule, дворач Bellevue, немачки парламент Бундестаг, прошли поред острва музеја, телевизијског торња високог 368м, шетали Unter den Linden авенијом и Alexanderplatz-ом и још много тога.

Пред крај Другог светског рата, Берлин је био уништен 70% и због тога је био назван „временска нула“, што је значило нови почетак за град. Тад је био смештен усред совјетске окупационе зоне и постао „природна“ тачка супротстављених страна Истока и Запада у хладном рату. Године 1961. подигнут је Берлински зид, који је поделио град на источни и западни. Зид је срушен тек 1989, а данас су остали само мали делови који служе као подсетници на то тешко време.

Ту је и „Checkpoint Charlie“, који је током постојања Берлинског зида био једини гранични прелаз између Источног и Западног Берлина, где и данас стоје лажни војници као туристичка атракција.

Древни споменици Потсдама и Дрездена

Пуни утисака из Берлина одлазимо у посету Потсдаму, који је познат као престоница Пруске државе, са предивним дворцима из тог доба. Обилазимо Sanssouci („без бриге“), чувену рококо палату изграђе-

ну у 18. веку по налогу пруског краља Фридриха II Великог, са дивним каскадама винограда, огромним вртом и Новом палатом, која је изграђена недалеко, у барокном стилу.

Последња дестинација коју обилазимо у Немачкој је град познат још и као „Фиренца на Елби“ – Дрезден, главни град Саксоније, са предивном архитектуром, нарочито из доба барока. Одушевљени смо Богородичином црквом Frauenkirche, која је у самом срцу града изграђена у 18. веку, Zwinger палатом, са огромном колекцијом порцелана и многобројних вредних уметничких дела из 17. и 18. века. Затим је ту мурал, где су осликани сви владари Саксоније, потом музеј Grünes Gewölbe (Зелени свод), у којем се налази највећа збирка драгуља и драгоцености у Европи и још много тога... У Дрездену смо стекли утисак да је време стало: велелепне барокне грађевине, калдрма која заузима сам централни део древног града и мноштво људи у кочијама које вуку коњи ...

Прошло је још једно студијско путовање из кога смо много тога научили. С надом да ћемо опет посетити та дивна места, враћамо се кући, у Београд. Нова искуства и сазнања носимо као дивну успомену и лепо сећање. Очекујемо колеге из Берлина у нашем КЦС да узвратимо гостопримство и наставимо даљу сарадњу. Јер управо то је лепота нашег позива: можемо да радимо свуда у свету, без дискриминације према пацијентима: ни полне, ни верске, ни националне, ни политичке. Ми смо ту због пацијента да му помогнемо да преброди најстрашније тренутке у животу: када је угрожено његово здравље.

До следећег студијског путовања.

Ваше УМСТ КЦС „Сестринство“

Маја Хеми Мраковић

Трећи конгрес и XVI симпозијум Удружења медицинских сестара, техничара и бабица Републике Српске са међународним учешћем

ПРЕДСТАВНИЦИ „СЕСТРИНСТВА“ НА БАЃАЛУЧКОМ СКУПУ

Пленарна тематика:

- Историјат кроз праксу и рад струковних организација.
- Медицинске сестре правилно и у складу са законом извршавају своју дужност.
- Медицинске сестре и здравље кроз све политике.
- Витална улога Удружења у премошћавању политике и праксе.
- Иновације и реформе у управљању медицинским сестрама.

Округли сто: Значај медицинских сестара у циклусу миграције

На конгресу Удружења медицинских сестара Републике Српске у Бањалуци, одржаном од 7. до 10. јуна, учествовало је и Удружење медицинских сестара Клиничког центра Србије „Сестринство“.

У Културном центру Бански двор 8. јуна је, у име Удружења „Сестринство“, рад представила ссмс Биљана Балотић Цветковић. Тема рада је „Евакуација јављања болничких инфекција на Клиници за опеко-тине, пластичну и реконструктивну хирургију КЦС“. Организатор је рад оценио позитивно.

У име Удружења „Сестринство“ рад је 9. јуна приказала Жана Калечевић, дијететичар нутрициониста. Тема је „Исхрана хематолошких пацијената“. Такође је добила позитивне критике.

Домаћини су после затварања конгреса организовали излет изненађења – рафтинг на Врбасу.

Они који се не сјећају прошлости осуђени су да је понове!

Две љубави Светлане Врачарић Ивантић

ЖИВОТ У БОЈАМА ДУГЕ

Светлана Врачарић Ивантић рођена је 28. 9. 1967. године у Богатићу. Одрасла је у Бадовинцима, у породици Ђорђа и Оливере, уз сестру Снежану и брата Дејана. Мајка је двоје деце: Христине и Младена.

Основно занимање јој је медицинска сестра. Од 1990. године почиње да ради у струци на Клиници за неурологију у Београду. Касније прелази у Хитну службу у Богатићу, где и данас ради.

Сликаство је заволела у ОШ „Вук Караџић“ у Бадовинцима, у својој 12. години, уз наставника Ивана Вешића, који јој детињство, а касније и живот, боји најлепшим бојама дуге. Сликаство јој, поред хобија, постаје љубав и још једно занимање.

Члан је велике породице Удружења ликовних стваралаца Шапца, реномираног удружења *Круг 10* из Шапца, сликарске радионице класичног сликарства *Мост* и новосадског удружења уметника *Ликум*.

Последње четири године излаже на свим групним изложбама, а у априлу ове године имала је прву самосталну изложбу, која је носила назив „Незаборав мог детињства“. Редовни је учесник многобројних колонија. Припрема нову самосталну изложбу за децембар, на којој ће у маниру импресионизма бити приказана сва лепота жене.

Наставник Иван Вешић на отварању Светланине изложбе

НЕЗАБОРАВ МОГ ДЕТИЊСТВА

Када радост букне, граница нема. Дивне ли прилике да је поделим са ауторком ове изложбе, а и с вама, поштована публико. Светлану Врачарић Ивантић упознао сам далеке 1978. године. Тада сам и

по годинама био млад, и полетан наставник ликовне културе. Бадовинци, највеће село Јанкове нам Мачве, а тиме и село са највише чари и лепоте. Као да му је тескобно у њему самом, као да се у вечном загрљају

наслања на плаховиту Дрину. Да и не помињем старе воденице и дереглије. Ова река је инспиративна за све уметности, и није случајно што су Бадовинци изнедрили велике сликаре, певаче и спортисте... Сви су они своје прве животне завеслаје започели у Основној школи „Вук Караџић“. Светлана, а сви је од милоште зовемо Цеца, тада је била пети разред. Њене крупне зеленоплаве и радознале очи обасјавале су све испред себе. Блеснула је на једном часу ликовне културе када је у даху оловком на папиру исцртала двадесетак нацрта за одећу. Као да их видим и сада: складност фигура, лепришава маштовитост детаља женске одеће... а све једном сигурном линијом. Био сам запањен. Низали су се зимски пејзажи Мачве, рађало се и залазило сунце умивајући се у Дрини.

Пред нама је Изложба „Незаборав мог детињства“. Давно сам чуо од једне искусне историчарке уметности у оваквој пригоди да неће говорити о уметничком квалитету дела; да су многи пре ње то чинили и грешили. И ја ћу поменути своје прве утиске виђењем неколико Светланиних слика. Код ауторке емоција трчи испред четкице, зове у простор радосних и кошмарних доживљаја и снова. На неким сликама је радост сећања. Музика траве, а славују росом умивени, и који цветак румени. Мириси јесени.

Ватромет емоција

Ово је спона времена! Два педагога, сликари и наставници у ОШ „Вук Караџић“. Иван Вешић, мој наставник, који у мени буди љубав за сликање. Искра је тињала, а затим уз помоћ Стојана Аниччића моји снови постају стварност. Моје слике Лицем на Ускрс постају доступне свима и тако „Незаборав мог детињства“ постаде незаборав многих, подсети многе где су рођени, подсети их и на њихове корене. А нас који смо проживели пола века окупи све на једном месту. Би то највећи, најлепши ватромет емоција.

На једној је поезија бола, у којој таласају булке сузом орошене. Дође некад и време плакања. Неко платно је преплавио пљусак боја, па се ту и природа радује. Природа је срећна што и сунцокрете има, над којима и сада Ван Гог бди. Исто тако и публика има право на своје доживљаје и надања, своје сузе и радости... а живот наши управо је такав. С радошћу за овај незаборав, као круна мог свеукупног професионалног рада у којем је Светлана најмириснији цветак у мојој великој педагошкој бапти. Ова изложба је спона времена ондашњег, времена садашњег и будућег.

У Бадовинцима, Лицем на Ускрс, 2018. године

Иван Вешић, наставник ликовне културе у пензији

ОБАВЕШТАВАМО ВАС ДА ЈЕ ОТВОРЕН КОНКУРС И ТРАЈАЋЕ ДО 10. СЕПТЕМБРА 2018. ГОДИНЕ ЗА НАГРАДУ:

**ЗА РЕЗУЛТАТЕ ОСТВАРЕНЕ У РАЗВОЈУ И УНАПРЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТА
СЕСТРИНСКЕ И БАБИЧКЕ ПРОФЕСИЈЕ**

„ДОБРИЛА ПЕЈОВИЋ”

НАГРАДА ЋЕ БИТИ ДОДЕЉЕНА 24. СЕПТЕМБРА 2018. ГОДИНЕ У 12 ЧАСОВА
У БЕОГРАДУ, НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ, СКЕРЛИЋЕВА БР. 1

Награду за резултате остварене у развоју и унапређивању квалитета сестринске и бабичке професије могу добити најбоље медицинске сестре које су својим радом и стваралаштвом током радног века знатно и на особен начин доприносиле неговању и развоју своје струке и њених темељних вредности.

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУ НАГРАДЕ

Сваке године додељују се две награде појединцима: једна медицинској сестри – техничару Клиничког центра Србије, друга на нивоу Републике Србије. Изузетно, награду може добити и група регистрованих сестара.

Награда се додељује 23. септембра, на дан оснивања Удружење медицинских сестара – техничара.

Избор кандидата за награду и добитника треба да буде резултат мишљења и воље медицинских сестара, исказано посредством својих удружења, колегијума главних сестра установе које их предлажу. За награду групи регистрованих сестара предлагач може да буде само њихова асоцијација.

Комисија за избор добитника награде броји од пет до седам чланова. Одлуке се доносе већином гласова свих чланова Комисије, а не само присутних. Само комплетна комисија чини кворум на којем се доносе одлуке о додели награде. Одлука Комисије је коначна и не може се мењати утицајем и одлукама других личности, институција и тела. Зато је изузетно важно да чланови Комисије буду пажљиви и одговорно изабрани.

После завршетка избора добитника награде за резултате остварене у развоју и унапређивању квалитета сестринске и бабичке професије, комисији престаје мандат и за сваку наредну награду бира се нова комисија.

КРИТЕРИЈУМИ

1. Награда се додељује за вишегодишње резултате остварене у развоју и унапређивању квалитета сестринске и бабичке професије. Услов је да кандидат има завршен или готово завршен радни стаж, односно целовито животно дело вредно награде.

2. Добитник награде може бити и млађи кандидат од наведеног у тачки 1 ако је остварио довољно значајно дело од општег интереса за професију, за развој сестринства, чиме заслужује то професионално признање.

3. Појединачне награде додељују се сваке године и добијају их две особе.

4. Награда групи регистрованих сестара не мора се додељивати сваке године.

5. Ако у одређеном року није могуће изабрати кандидата за награду за животно дело, она се не додељује и рок се помера за наредну годину.

УЖИ КРИТЕРИЈУМИ

1. **ОБРАЗОВАЊЕ.** Кандидат за награду за животно дело треба да буде солидно професионално образована особа, што значи да има најмање завршену вишу школу за медицинске сестре. Кандидати који имају високо образовање и академску надградњу, са једнаким другим условима, имају предност ако нису напустили сестринство као примарно поље делатности.

2. **ИСКУСТВО.** Кандидат треба да има вредно и богато искуство у основној делатности – на радном месту и подручју своје примарне професионалне делатности, али и увид у целину сестринске делатности, у земљи и изван ње. Треба да има искуство и добре резултате у преношењу знања на свим нивоима стручног усавршавања медицинских сестара (у институцији где ради, граду, подручју, Републици), да у том погледу буде афирмисана и цењена личност. Треба да има искуство и способност деловања на отвореним јавним скуповима и путем медија (јавна предавања и разговори, штампа, радио, ТВ...).

3. **САРАДЊА.** Кандидат треба да има остварену склоност и способност за тимски, интердисциплинарни и мултисекторски рад, смисао за повезивање и сарадњу, рад и допринос у заштити здравља људи с тежиштем на уважавање, заступање и остваривање концепта примарне здравствене заштите преко сестринства, постулата здравствене неге и процеса здравствене неге као основног система и метода рада.

4. **ПРОФЕСИОНАЛНИ РАЗВОЈ.** Независно од нивоа образовања које је остварила, медицинска сестра кандидат за награду за животно дело мора перманентно да прати развој своје струке у земљи и свету, да буде информисана о новинама у струци, да их критички бира, примењује у свом раду и шири њихову примену како би обезбеђивала лични и шири професионални раст и развој.

5. **ДЕЛОВАЊЕ.** Кандидат награде за животно дело мора да поседује, успешно преноси и шири високо поштовање и љубав према сестринству као позиву, да у свом раду и ставовима испољава постулате своје струке, најшире регулисане кодексом и етиком здравствених радника. Ове вредности процењују се односом медицинске сестре према корисницима здравствене неге, према колегама и сарадницима и, најшире, према укупним пословима, задацима и деловању на пољу сестринства и здравствене заштите људи.

6. **ЛИЧНИ ИЗГЛЕД.** Кандидат за ово високопрофесионално признање својом појавом, изгледом и понашањем у професионалном и друштвеном животу треба да поштује и на прихватљив начин испољава општеважеће друштвене вредности и норме. Национално, верско и политичко опредељење и друге вредности из домена људских права и слобода не могу утицати на избор кандидата за награду.

7. **НАГРАДА ЗА ГРУПУ РЕГИСТРОВАНИХ СЕСТАРА.** Подразумева да сви из групе испуњавају наведене критеријуме и да су у спровођењу здравствене неге увеле новине које су допринеле бржем опоравку, квалитетнијем животу оболелих и уштедама у њиховом лечењу

КОМИСИЈА ЗА ДОДЕЛУ НАГРАДЕ

**ЗА РЕЗУЛТАТЕ ОСТВАРЕНЕ У РАЗВОЈУ
И УНАПРЕЂИВАЊУ КВАЛИТЕТА СЕСТРИНСКЕ
И БАБИЧКЕ ПРОФЕСИЈЕ „ДОБРИЛА ПЕЈОВИЋ“**

1. Љубена Пауновић, координатор
2. Марија Галић члан
3. Љиљана Ђукић, члан
4. Вера Мирић, члан
5. Сања Смиљковић, члан

Биљана Балотић Цветковић, Служба
за болничку епидемиологију КЦС

Biljana Balotić Cvetković, Clinical Hospital
Epidemiology Department, KCS

ЕВАЛУАЦИЈА ЈАВЉАЊА БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА НА КЛИНИЦИ ЗА ОПЕКОТИНЕ, ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА СРБИЈЕ

EVALUATION OF HOSPITAL INFECTIONS AT THE CLINIC FOR BURNS, PLASTIC AND RECONSTRUCTIVE SURGERY OF THE CLINICAL CENTER OF SERBIA

Биљана Балотић Цветковић
рођена је 28. 6. 1968. године у
Лесковцу.

Средњу медицинску школу завршила је у Лесковцу 1987. и исте године уписује се на Вишу медицинску школу у Београду, смер – виши сабитарни техничар. Дипломирала је 1990. године Након тога уписује се на Вишу медицинску школу у Земуну – медицинска сестра – општи смер, и завршава је. У Клиничком центру Србије ради од 1989. као медицинска сестра на Дерматовенеролошкој клиници, а 2001. године прелази у Службу за болничку епидемиологију као виши техничар – сестра за превенцију и контролу болничких инфекција. Специјалистичке струковне студије на Медицинском факултету у Београду завршава 2012. године и стиче звање – специјалиста струковна медицинска сестра.

Удата је и мајка троје деце.

Biljana Balotić Cvetković born on
28.06.1968. in Leskovac.

Married, Mother of three children. She completed the Medical College in Leskovac in 1987. In the same year she was enrolled in College of Higher Medical Education in Belgrade, Department – Senior Sanitary Technician. She graduated in 1990. Afterwards she was enrolled with and completed the High Medical College in Zemun – Medical Nurse - General Department. She had been working in the Clinical Centre of Serbia since 1989 as a

Nurse on the Dermatovenerological Clinic, and in 2001 she was engaged in the Service for Hospital Epidemiology as a Senior Technician/Nurse for prevention and control of hospital infections. She completed the Professional Studies with the High Medical College in Belgrade in 2012 and acquired the professional title of Specialist Professional Nurse.

Сажетак

Циљ рада

Утврдити учесталост болничких инфекција (БИ) на КОПРХ-КЦС, сагледати процентуалну заступљеност узрочника БИ према анатомској локализацији, сагледати проблем резистенције узрочника БИ.

Метод рада

Проспективно-ретроспективног карактера. Обележја посматрања – Прегледом историје болести, разговора са медицинским особљем и болесницима регистровани су демографски – анамнестички и сви други портебни подаци за ово истраживање, који су уписивани у упитнике.

Резултати

Од укупног броја посматраних пацијената, са инфекцијом је било 25,7%. Од тога 83,3% је са одељења

Abstract

Aim of the work

Determine the frequency of hospital-acquired infections (HAI) in the Clinic for Burns, Plastic and Reconstructive Surgery, Clinical Center Serbia (CB-PRS-CCS), perceive the percentage representation of the HAI cause according to anatomical localization, consider the problem of HAI cause resistance.

Method of work

Prospective-retrospective character. Characteristics of observation – by reviewing a disease history, communication with medical staff and patients, demographic-anamnestic and all other necessary data have been registered for this research, which have been entered into queries.

Results

Of the total number of observed patients, there were 25,7% of them with infections. Thereof 83,3% were in in-

ИН и 16,7% са одељења ОН. Посматрано према анатомској локализацији, од укупног броја БИ које су регистроване на КОПРХ-КЦС у посматраном периоду 50% су чиниле инфекције опекотина на ИН и 11,1% на општој нези, 5,6% уринарне инфекције на ИН, док на општој није било, а инфекције крви 27,7% на ИН и 5,6% општој нези. Болничке инфекције су се разликовале и у погледу најчешће изолованих узрочника посматрано у односу на инфекције крви, уринарне инфекције и инфекције опекотина. Код 45,5% болничких инфекција крви узрочник је *Acinetobacter* spp, односно 36,4% *Pseudomonas* spp, док су са 9,1% инфекцијом крви узроковали *Klebsiella* spp и *Staphylococcus aureus*.

Закључак

Неопходна је примена мера за надзор и контролу антимикробне резистенције.

Примена ових мера захтева мултидисциплинарни приступ, који подразумева формирање тима за надзор болничких инфекција у који, поред лекара клиничара, треба да буду укључени и епидемиолози, микробиолози, струковни санитарни инжењери и струковне медицинске сестре.

Болничке инфекције су све инфекције настале код пацијента као последица подвргавања дијагностичким и терапијским процедурама које нису постојале приликом пријема пацијента у болницу или клинику, нити је пацијент био у инкубацији. Такође све инфекције здравствених радника које су настале као последица рада у болници за које се може доказати да је зараза настала у болници.

Код пацијената смештених у ЈИЛ бележи се 2-7 пута чешћа сепса него код пацијената на осталим одељењима.

Пацијенти на хируршким интензивним негама су у већем ризику за настанак клиничке сепсе него пацијенти осталих типова ОИИ.

Развој нових антимикробних лекова, лака доступност и прихватљива цена доводе до њихове некритичне и често неоправдане примене.

Бактерије показују невероватну могућност да развију различите механизме резистенције и избегну дејство антибиотика.

Метицилин – резистентан *Staphylococcus aureus* (MRSA) изазвао је прву болничку епидемију у Европи раних шездесетих година прошлог века, убрзо наког открића метицилина. Од тада се сојеви MRSA изолују широм света и истичу као водећи болнички патоген у последњих пет деценија.

Озбиљан терапијски проблем представља и појава ВРЕ.

Циљ рада

- Указати на значај препознавања и неопходност превенције болничких инфекција у ЈИЛ због:

tensive care units (ICU) and 16,7% in general care units (GCU). Observed according to anatomical localization, of the total number of HAI which were registered on CB-PRS-CCS, within the observed period 50 % were burn infections in ICU and 11,1% in GCU, 5,6% urinary infections in ICU while in general care units there were no infections, and blood infections 27,% in ICU and 5,6% in general care units. HAI differentiated in the sense of isolated causes viewed in relation to blood infections, urinary infections and burn infections. With 45,5% blood hospital infections the cause was *Acinetobacter* spp, i.e. 36,4% *Pseudomonas* spp, while 9,1% of blood infections were caused by *Klebsiella* spp and *Staphylococcus aureus*.

Conclusion

Implementation of surveillance and control measures of antimicrobial resistance is necessary.

Implementation of these measures requires multidisciplinary approach which means establishment of the surveillance team for hospital infections which should apart of the clinic doctors also include epidemiologists, microbiologists, professional sanitary engineers and professional nurses.

- смањења стопе инциденце и преваленце болничких инфекција,
- ефикасног и што краћег лечења и сузбијања ширења мултирезистентних сојева.

Утврдити учесталост БИ на КОПРХ-КЦС, одредити заступљеност БИ према анатомској локализацији, сагледати процентуалну заступљеност узрочника БИ према анатомској локализацији, сагледати проблем резистенције узрочника болничких инфекција.

Метод рада

- **Тип студије:** Проспективно-ретроспективног карактера.
- **Место:** Институт за статистику и информатику, Клиника за опекотине, пластичну и и реконструктивну хирургију.
- **Јединица посматрања:** 70 болесника из ЈИЛ и ОН.
- **Фактори за укључивање** – Сви болесници хоспитализовани на ОИИ и ОН на КОПРХ- КЦС методом случајног узорка.
- **Фактори за искључивање** – Болесници који поред упутне дијагнозе имају и друга обољења: ДМ тип I, КВО и друге системске болести.

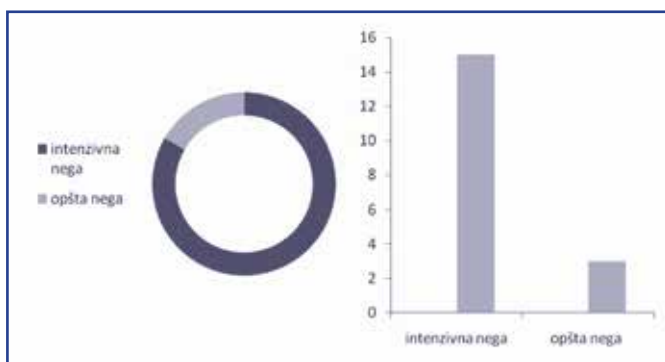
Обележја посматрања – Прегледом историје болести, разговора са медицинским особљем и болесницима регистровани су демографско-анамнестички и сви други потребни подаци за ово истраживање који су уписивани у упитнике.

Варијабиле – Старост, пол, основна болест, претходна хоспитализација, прелазак са друге клинике, дужина хоспитализације, пласирани централни

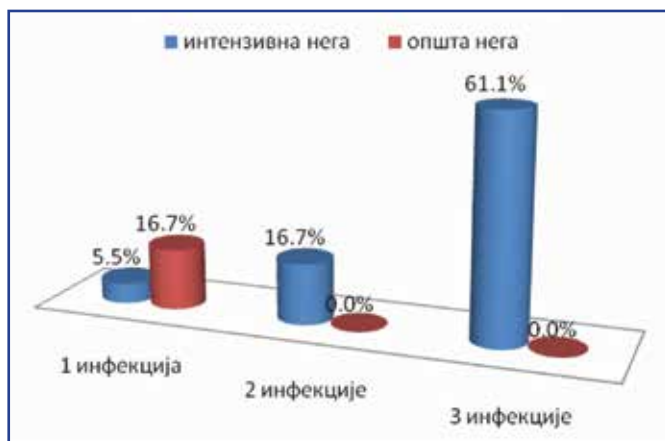
венски и уринарни катетер, механичка вентилација, хируршка интервенција, примена крвних производа и крвних деривата, антибиотска профилакса, постојање инфекције, изоловане бактерије (микробиолошки налаз – хемокултура, уринокултура, брис ране) узрочник и резистенција бактерија на одређене антибиотике, МРСА, ВРЕ, исход.

- У раду су коришћени методи дескриптивне и аналитичке статистике (методи за процену значаја разлика: Студентов т-тест и χ^2 тест). Подаци су статистички обрађивани у SPSS 15.

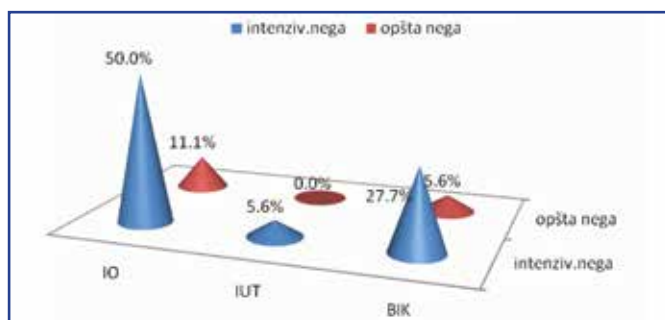
Резултати

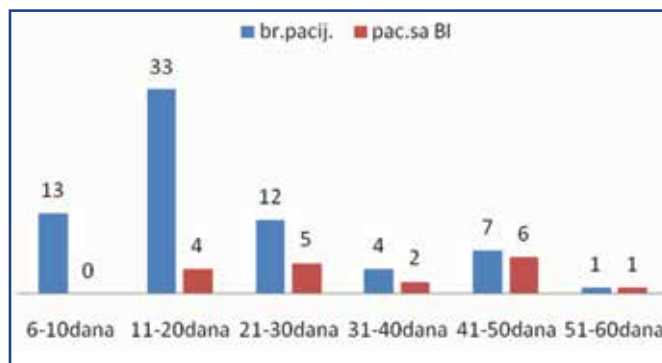
Заступљеност БИ према апсолутном броју, поређење интензивне неге и опште неге

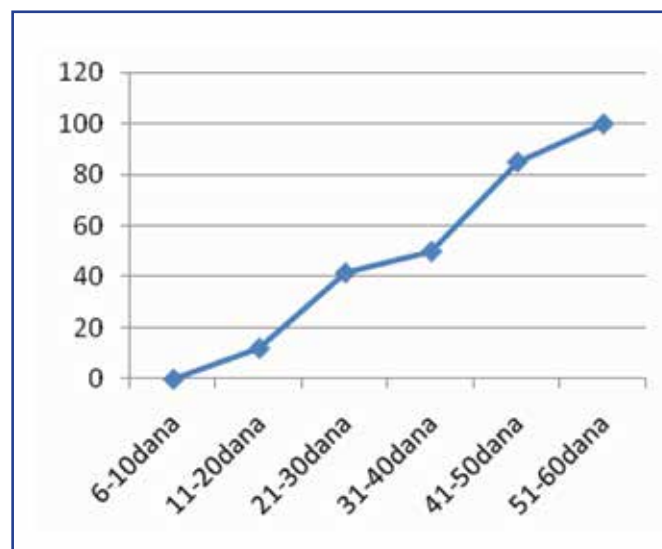
Број инфекција у односу на број болесника са инфекцијом – поређење ЈИЛ и ОН

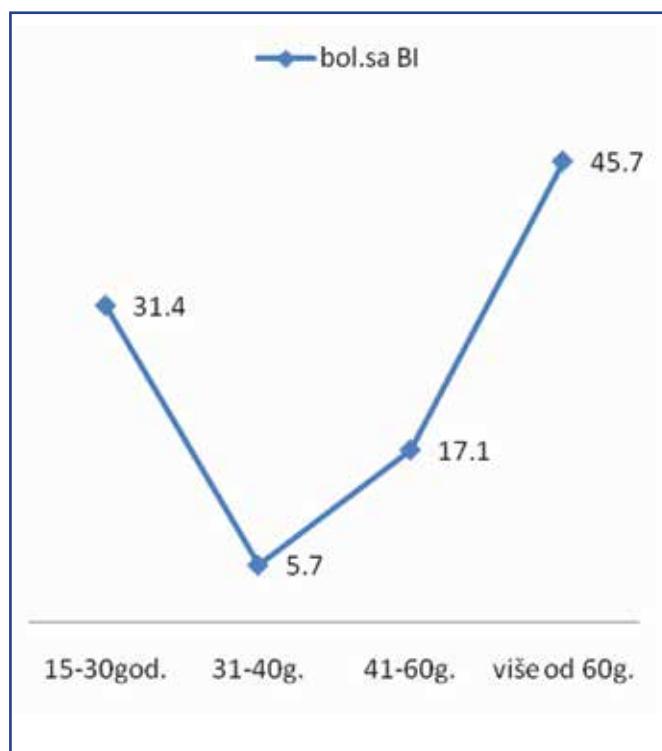
Процентуална заступљеност БИ према анатомској локализацији, поређење ЈИЛ и ОН

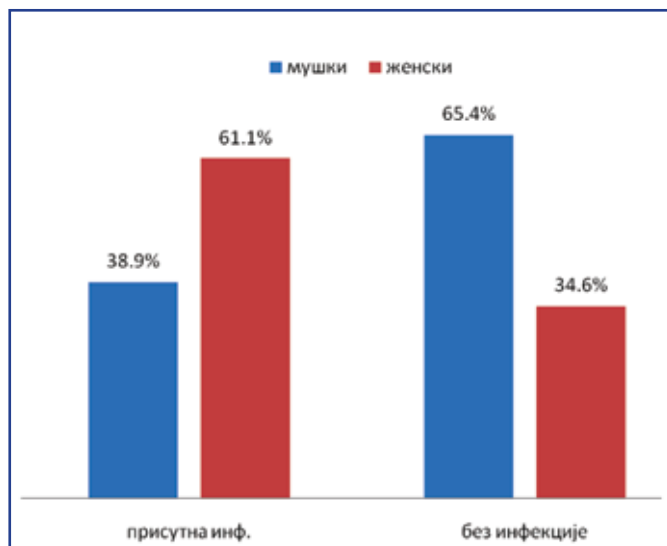

Заступљеност према дужини хоспитализације (однос броја пациј. и пациј. са БИ)

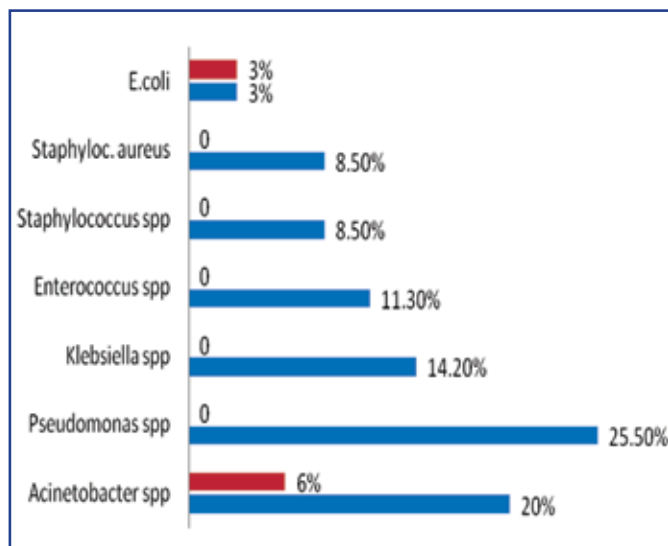

%заступљености БИ у односу на дужину хоспитализације

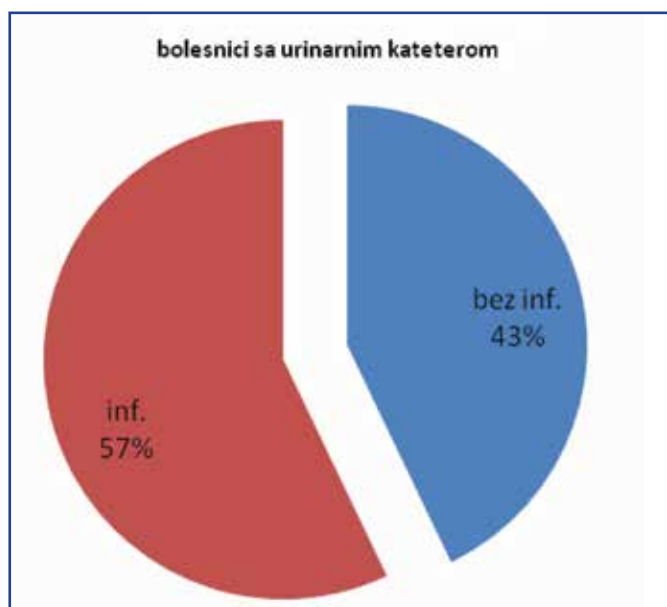

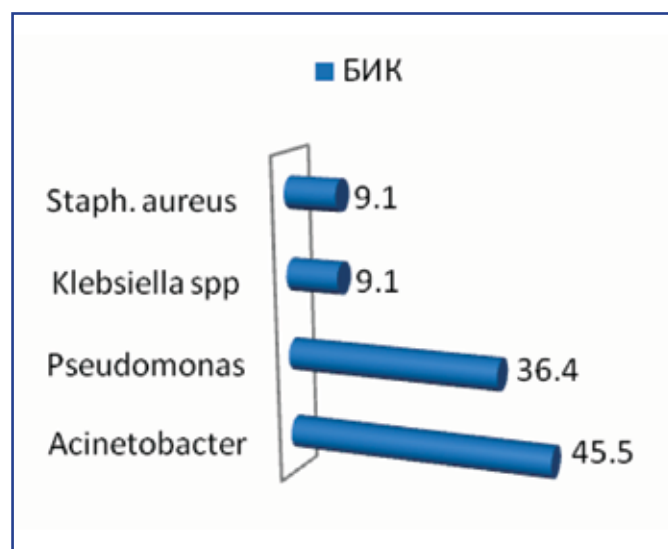
Заступљеност БИ у односу на старост и пол

Узрочници БИ (јул и ауг)

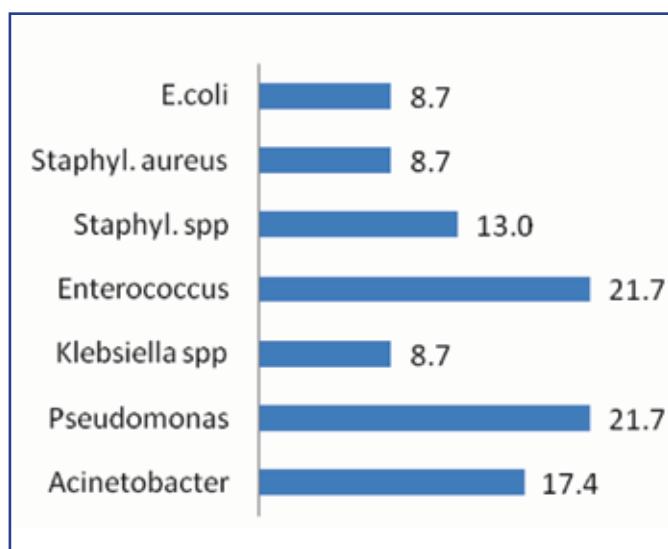
Процентуална заступљеност болесника са болничком инфекцијом код којих је пласиран уринарни катетер

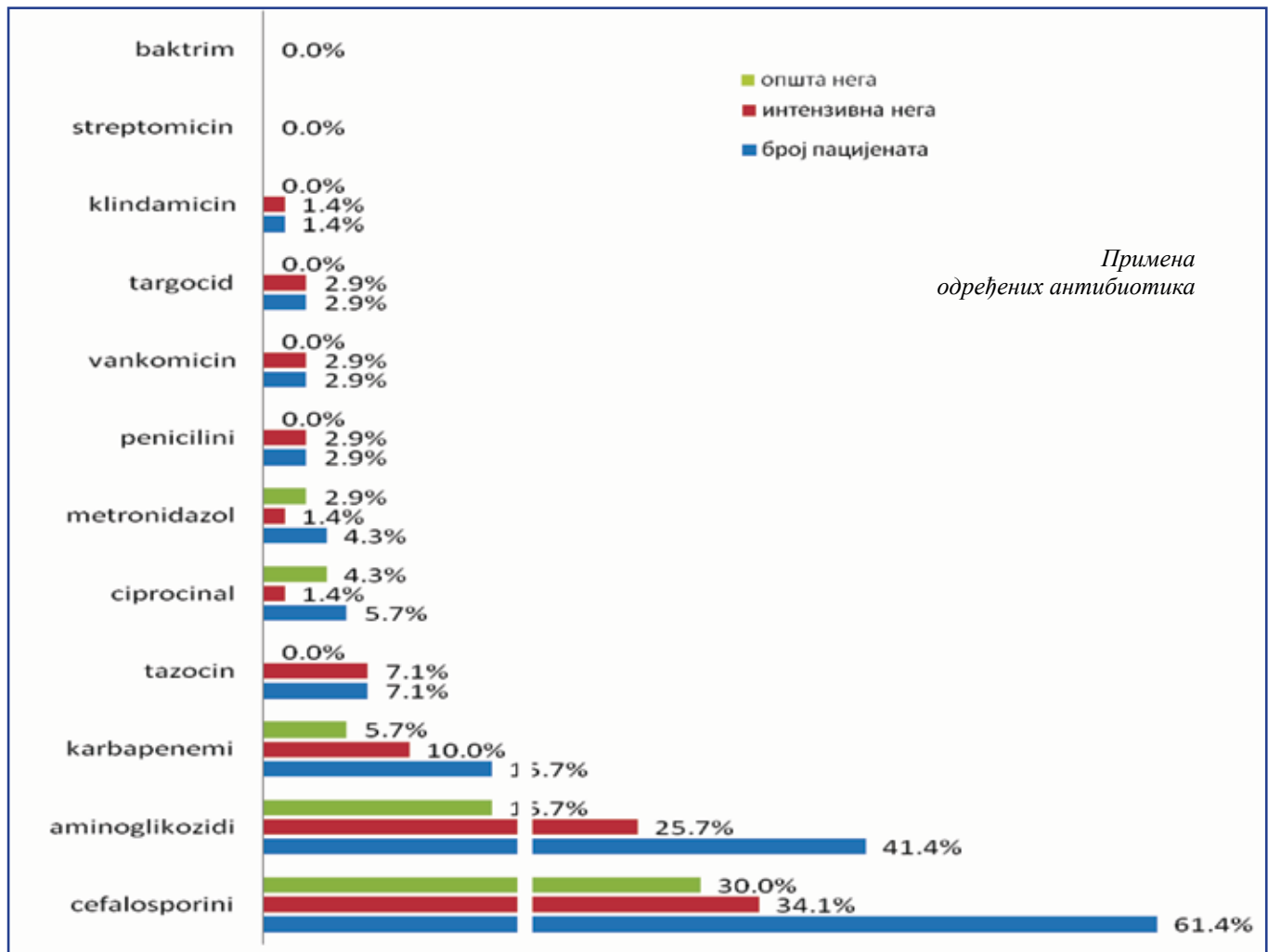
Узрочници БИ крви

Инфекције код болесника који су примали продукте крви и крвних деривата у односу на укупан број болесника који су примали продукте крви и крвних деривата

Узрочници БИ опекотина

ЗАКЉУЧАК

Највише вредности инциденце у посматраном периоду забележени су у ЈИЛ.

Инциденца инфекција знатно је виша од инциденце болесника, а разлог томе је што болесник може имати више од једне инфекције.

Према анатомској локализацији, најчешће регистроване инфекције биле су инфекције крви и инфекције опекотина.

Најчешћи узрочници клиничких сепси били су *Acinetobacter* spp и *Pseudomonas* spp.

Најчешћи узрочници клиничких инфекција опекотина били су *Pseudomonas* spp и *Enterococcus*.

Најчешће коришћена антибиотска терапија била је терапија цефалоспоринима треће генерације.

Неопходна је примена мера за надзор и контролу антимикуробне резистенције.

Примена ових мера захтева мултидисциплинарни приступ који подразумева формирање тима за надзор над антимикуробном резистенцијом и антимикуробну терапију, у који, поред лекара клиничара, треба да буду укључени и епидемиолози, микробиолози, фармаколози, струковни санитарни инжењери и струковне медицинске сестре.

Литература

1. Јанковић, С. – *Епидемиолошке карактеристике болничких инфекција*, Глас Инст зашт. здр. Срб, 1999, 73 (1 Суппл) : 1-7,
2. Маровић Денић, Ј., Дрндаревић, Д., Милић, Н., Букумировић, К., Јанковић, С. – *Студија преваленције болничких инфекција у Србији*, Глас Инст. зашт. здр. Србије, 2000, 74 (1-4 Suppl) : 37-79.
3. Haley RW, Aber RC, Bennet JV. – *Surveillance of nosocomial infections*, U: Bennet JV, Brachman PS, eds. Hospital infection. 2nd ed. Boston 1986: 51-71.
4. Pittet D, Tarara D, Wenzel R. – *Nosocomial bloodstream infection in critically ill patients*. JAMA 1994; 271: 1598-1601.
5. Gaynes RP & Horan TC. *Surveillance of nosocomial infections*. U: Mayhall GC, ed. Hospital epidemiology and infection control, Baltimore, Williams & Wilkins, 1999, 1017-31.
6. Weinstein JW; Mazon D; Pantelick E Reagan-Cirincione P; Demby LM – *Hierholzer WJ Jr. A decade of prevalence surveys in a tertiary-care center: trends in nosocomial infection rates, device utilization, and patient acuity*. Infect Control Hosp Epidemiol 1999; 20(8): 543-8.
7. Burke J, Riley D. – *Nosocomial urinary tract infections*. U: Mayhall GC, ed. Hospital epidemiology and infection control, Williams & Wilkins, Baltimore, 1999, 139-153.
8. Вучковић, Д. – *Катетерске инфекције у критично оболелих*, Acta Infectologica Yugoslavica 3: 277-289, 1998. година.

УМСТ „ СЕСТРИНСТВО“ ОРГАНИЗУЈЕ СТУДИЈСКО ПУТОВАЊЕ У ПРАГ АУТОБУСОМ 31.10.– 4.11.2018.

Праг, престоница Чешке Републике, један је од најлепших градова Европе. Простире се на седам брда крунисаних дивним замковима и црквама, а на реци Влтави је величанствени Карлов мост, подигнут 1357. године, за време владавине Карла IV, који је тада био на врхунцу моћи. Прашки замак и замак Вишехрад, палата Штерберг из 18. века, у којој се данас налази Национална галерија са вредним делима старих мајстора, зграда Карловог универзитета, Стара градска скупштина са астрономским сатом, тајанствене калдрисане улице и пролази Старог града, лепота Вацлавских намјести, чувено чешко пиво и још чувеније кнедле припремљене на неки од стотину начина, плус популарни брамборк (палачинке од кромпира) само су неки од симбола „града стотине торњева“, али и разлога зашто се сви они који једном виде Праг ту опет враћају.

1–2. дан – 31. 10. – 1. 11. 2018. БЕОГРАД–ПРАГ Састанак путника је у договорено време на паркингу испред Музеја 25. мај на Дедињу. Предвиђен је полазак за око 20 сати. Ноћна возња је преко Мађарске и Словачке, са краћим успутним паузама. Долазак у Праг је у преподневним сатима. Панорамско разгледање града: Прашког дворца на Храдчанима, панораме Старе краљевске палате, Белведереа (летња резиденција) и Нове краљевске палате. Посета катедрали Светог Вита. Наставак разгледања је поред куле Далиборке. Потом се одлази до хотела. Смештај у хотел је после 15 сати. Након краћег одмора, одлази се до центра и следи наставак разгледања. Шетња се наставља Малом Страном и прелази преко најстаријег градског моста – Карловог моста, који повезује два дела града. Мост краси чак 30 статуа с религијском тематиком, међу којима је најпознатија статуа Светог Јана Непомука. Следи шетња Карловом улицом и Старим Местом, пролазак кроз Јеврејску четврт. Обилазак се завршава на Староградском тргу с панорамом Већнице, Тинске цркве и астрономског сата, који је уједно симбол Прага. Вече је слободно, индивидуални је повратак у хотел. Ноћење.

3. дан – 2. 11. 2018. ПРАГ Доручак. Организована је посета Универзитетској болници у Прагу и Асоцијацији медицинских сестара Чешке. После посете је слободно време. Увече је предвиђен одлазак на разгледање бродом по Влтави, уз вечеру и музику. Следе повратак у хотел и ноћење.

3. дан – 3. 11. 2018. ПРАГ Доручак. Слободно време за индивидуална разгледања и обиласке или целодневни излет у Карлове Вари, царску бању, коју је пре више од шест векова основао цар Карло IV, састајалиште европске аристократије и културне елите, познате по својих 12 лековитих термалних извора и чудесној архитектури. Следи панорамски обилазак места. Повратак у Праг је у касним поподневним сатима, па слободно вече и ноћење.

4. дан – 4. 11. 2018. ПРАГ Доручак. Хотел се напушта у 9 сати и полази у Србију. Долазак у Београд је у касним вечерњим часовима. Крај програма.

ЦЕНА АРАНЖМАНА ОБУХВАТА:

- превоз аутобусом double-decker на релацији Београд–Праг–Београд, уз освежење током одласка (вода, сок, сендвич),
- смештај (по особи) у двокреветној соби у хотелу са четири звездице у центру Прага (три ноћења са доручком – континентални шведски сто),
- обиласке према програму,
- путно здравствено осигурање,
- трошкове организације и вођења аранжмана,
- услуге Зорана Илића, лиценцираног водича.

ЦЕНА АРАНЖМАНА НЕ ОБУХВАТА:

- улазнице за музеје и друге туристичке објекте,
- резервација 1/1 собе могућа је НА УПИТ – доплата износи 110 €,
- индивидуалне трошкове.

НАЧИН ПЛАЋАЊА:

- 30% аранжмана приликом резервације, остатак од 70% најкасније 30 дана пре почетка путовања,
- 30% аранжмана приликом резервације, остатак од 70% чековима грађана на пет рата.

Цена аранжмана: 339 €

Плаћа се у динарској противвредности по важећем курсу наше пословне банке на дан уплате. Аранжман је рађен за минимум 35 путника. Рок за пријаву и уплату депозита до 20. 9. 2018.

НАПОМЕНА:

Путници који нису држављани Србије у обавези су да се сами упознају са визним режимом земље у коју путују и да сами обезбеде визу. Организатор путовања не сноси одговорност у случају неисправности путних исправа (пасош мора да важи још минимум шест месеци након повратка с путовања) или претходне забране уласка у земље Шенгена. У том случају се примењују одредбе општих услова путовања, и отказ аранжмана на дан путовања. У случају недовољног броја пријављених путника, рок за отказ аранжмана је пет дана пре пута. Ако се пријави мањи број путника, аранжман се не отказује, али је подложен корекцији цене. Организатор путовања задржава право корекције цена услед промена на монетарном тржишту или промена цена смештаја или превоза. Организатор путовања задржава право измене у програму путовања (редослед појединих садржаја у програму услед објективних околности).

Организатор путовања
ЗЛАТНИ ПУТ – МИМ ТРАВЕЛ
Београд Лиценца бр. ОТП 90/2013
Уз овај програм важе Општи услови
туристичке агенције **МИМ ТРАВЕЛ** Београд

У ОБЈЕКТИВУ КАМЕРЕ:
Наше сестре у Берлину

Организатор

Удружење медицинских
сестара-техничара Клиничког
центра Србије „Сестринство“

о коренима и развоју сестринске
професије за медицинске сестре-техничаре
Републике Србије
са међународним учешћем

Тема конгреса

ИСТОРИЈАТ СЕСТРИНСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Пленарна тема: Сестринске униформе кроз време.
Историјат кроз праксу, рад струковних
организација, образовање, хероине нашег времена,
савремено сестринство, слободне теме...

*Боје сећања
Мирис памћења
Дух развоја*

*Сестра
Брига
Љубав*

Извршни организатор
ЗЛАТНИ ПУТ-МИМ ТРАВЕЛ
11000 Београд
Скендер Бегова бр. 18
Тел: 011 2182 879, моб: 064 145 4006
E-mail: mimtravel@verat.net

БЕОГРАД, 23. - 25. СЕПТЕМБАР 2019. ГОДИНЕ